

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/28322 GK 165

7/34962 GK 28

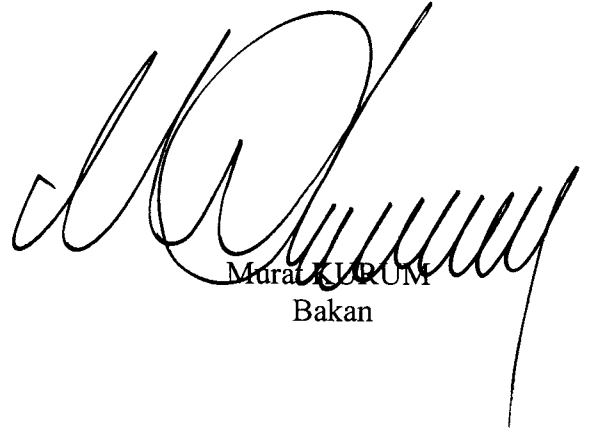
Sayı :30824082-610-14405547
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Aralık 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/33354 İLA 7/ 33364 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGELERİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/33354-33364

GK 12

SORULAR

Muş, Bingöl, Tunceli, Kilis, Bitlis, Hakkari, Batman, Van, Ağrı, Diyarbakır, Siirt'te yaşanan aşırı sıcaklıklar, kent yaşamını doğrudan etkilemektedir. Betonlaşma, yeşil alan eksikliği ve sıcak hava adası etkisi şehirdeki yaşam kalitesini düşürmektedir.

Bu bağlamda:

1-Hava sıcaklıklarının düşürülmesine yönelik yeşil alan, ağaçlandırma ve gölgeleme çalışmaları yapılmakta mıdır?

2-Sıcak hava adası etkisini azaltmaya yönelik bir kentsel dönüşüm politikası uygulanmakta mıdır?

3-İklim değişikliğinin etkileri hakkında bir rapor veya stratejik planınız mevcut mudur?

4-Belediyelere sıcak havalara karşı acil eylem planları hazırlamaları yönünde bir talimat gönderilmiş midir?

CEVAP

Kentsel Dönüşüm Başkanlığımızca yürütülen kentsel dönüşüm uygulamaları 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ve 6306 sayılı Kanun'un Uygulama Yönetmeliği uyarınca yürütülmektedir. Söz konusu kentsel dönüşüm uygulamalarına konu alan ve yapıların (Riskli Alan, Rezerv Yapı Alanı ve Riskli Yapı) belirlenmesine dair usul ve esaslar, anılan Kanun ve Uygulama Yönetmeliği ile tanımlanmış olup Başkanlığımızca anılan mevzuat kapsamında uygulama yapılmaktadır.

Anılan Kanun kapsamında yapılan uygulamalar afet risklerine karşı can ve mal kaybına yol açma riski taşıyan yerleşim alanları ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu yerlerde; afetlere duyarlı ve bütüncül planlama yaklaşımı çerçevesinde, kent kimliği ile uyumlu, mahalle kültürünü destekleyen, insan ölçeğinde, az katlı yapılaşma anlayışıyla yürütülmekte; uygulamalar aynı zamanda sahip oldukları yeşil alan düzenlemeleri ve gölgeleme elemanları gibi donatı unsurları ile iklim değişikliğinin artırdığı sıcak hava etkisini azaltıcı tedbirleri de içermektedir.

Bakanlığımız İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından; 2024 - 2030 yıllarını kapsayan ve tüm bakanlıkların görüş ile önerileri alınarak “İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı” hazırlanmıştır. Bu eylem planı ile “Türkiye'nin iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı sosyal, ekonomik ve ekolojik açıdan daha dirençli hale gelmesini sağlamak ve uyum kapasitesini artırmak” amaçlanmaktadır. Plan, iklim değişikliğinin yarattığı risklerin yalnızca çevresel değil aynı zamanda sosyal boyutu olduğuna da yer vermektedir.

Plan, Etkilenebilirlik ve Risk Analizleri baz alınarak 11 sektörü ve yatay kesen konuları kapsamaktadır. Bu sektörler Kent, Su Kaynakları Yönetimi, Tarım ve Gıda Güvencesi, Biyolojik Çeşitlilik ve Ekosistem Hizmetleri, Halk Sağlığı, Enerji, Sanayi, Turizm ve Kültürel Miras, Ulaşım ve İletişim, Sosyal Kalkınma ve Afet Risk Azaltma'dır. Eylem Planı kapsamında sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde 40 stratejik hedef ve 129 eylem belirlenmiştir.

Kentler bazında iklim değişikliğine karşı uyum eylemlerinin planlanması ve uygulanması için

yerel düzeyde etkilenebilirlik ve risk analizleri yapılmalıdır. Ülkemiz kentleri için ulusal bir değerlendirme yaparken öne çıkan tehlikeler şiddetli yağışlar ve sıcak hava dalgalarıdır. Bu kapsamda yerleşik alanlar için her iki tehlike türüne göre risk analizleri yapılmıştır. Yapılan analizlerde 81 ilin kent merkezleri düşünülmüştür. Bu alanların maruziyeti analiz edilmiş, duyarlılık ve uyum kapasitesi ile etkilenebilirliği incelenmiş ve risk analizi yapılmıştır. Her bir risk bileşeni için il düzeyinde haritalar üretilmiştir.

İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı ile Türkiye genelinde konuya ilişkin stratejik hedeflerin altında çeşitli eylemler belirlenmiştir:

- Kent dokuları içerisinde erişilebilir ve doğal yüzeyleri yoğun yeni park, koruluk, ağaçlandırma alanı ve bitkilendirilmiş bahçeler ile yeşil (ekolojik) koridorlar oluşturulması; kullanılmayan (kahverengi) bölgelerin/ binaların yeşil alanlara veya acil durum sığınma alanlarına/mekanlarına dönüştürülmesi; kentsel yerleşim alanı çeperlerinde ve sanayi bölgeleri ile yerleşimler arasında yeşil koridor oluşturulması.
- Mevcut su yüzeylerinin korunması; kentsel alan ve çeper bölgelerde yağmur hendekleri ve doğal su yüzeyleri oluşturulması; kamusal alanların şiddetli yağışlarda suyu biriktiren ve depolama sistemine aktaran bir tasarıma dönüştürülmesi.
- Sürdürülebilir kent içi ulaşım için yaya odaklı bir anlayışla alt merkezler ve yaya bölgeleri oluşturulması, yayalaştırma projeleri yapılması, yapılan yayalaştırma projelerinin de aşırı hava sıcaklığı gibi iklim etkilerine uyumlu olması.
- Kentsel yerleşimlerde yeşil ve mavi altyapılar ile geçirgen yüzey ve drenaj olanaklarının artırılması, sıcak hava dalgaları etkisinin azaltılması.
- Karayollarında ve kent içi yollarda yüksek sıcaklık yaşanan yerlerde yüzey ısınısını düşüren kaplama malzemesinin değerlendirilmesi, ağaçlandırılmış ve korunaklı taşıt, bisiklet ve yaya yolları yapılması, yangın riskini artıracak peyzaj öğelerinin uygun alternatiflerle değiştirilmesi.

İklim Kanunu, iklim değişikliği ile mücadelede kurumların çalışmalarına yön vermek üzere 09.07.2025 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İklim Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle 81 ilin tamamında Vali başkanlığında İl İklim Değişikliği Koordinasyon Kurullarının kurulması ve Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarının (YİDEP) hazırlanması hükme bağlanmıştır. YİDEP’lerin hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi için düzenleyici çerçeve sunmak üzere bir Yönetmelik Taslağı hazırlanmakta olup, YİDEP’lerin her ilde il sınırlarını kapsayacak şekilde ve katılımcı bir yaklaşımla yerel yönetimler tarafından hazırlanmasının sağlanması planlanmaktadır.

YİDEP’lerin hazırlanmasını kolaylaştırmak ve gerekli altyapıyı oluşturmak üzere İklim Değişikliği Başkanlığı tarafından çalışmalar hâlihazırda yürütülmektedir. Bu kapsamda, ülkemizin 3 km çözünürlüklü, 2 emisyon senaryosu temelli 6 küresel iklim modeli çalıştırılarak iklim projeksiyonları güncellenmekte olup, bu projeksiyonlara göre 12 İBBS-1 (İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması) bölgesi için etkilenebilirlik ve risk analizleri gerçekleştirilecek; ayrıca, iklim değişikliğine uyum ve sera gazı azaltım planlamasında yerel yönetimler için gerekli dijital karar destek araçları oluşturulacak ve yerel yönetimler için eğitim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.